

Digitalisaatio – mahdollisuus omalle osaamiselle, yrityksille ja palvelujen kehittämiselle

Digitalisaatio voi auttaa kehittämään työtä lisäämällä ihmisen mahdollisuuksia keskittyä monipuolisempiin, vaativampiin ja enemmän arvoa luoviin toimintoihin. Digitaalisaatio muuttaa sosiaali- ja terveydenhuollon työtä, asiakkaan palveluja ja siten myös ammattilaisilta edellytettävää osaamista. Annikki Jauhaisen ym. artikkelin ”eAmmattilaisten osaaminen käyttöön sosiaali- ja terveydenhuoltoon” mukaan eAmmattilaisia tarvitaan sosiaali- ja terveysalan digitalisaation edistäjinä ja digisyrjäytymisen ehkäisijöinä. eAmmattilaisen tehtäviä ovat muutosagenttina toimiminen, käyttäjälähtöinen palveluprosessien suunnittelu ja kehittäminen, digitaalisten palvelujen käyttöönoton tukeminen ja asiakkaiden ja ammattilaisten valmennus. eAmmattilaisen osaaminen nähtiin erikoisosaamisena, johon osa sosiaali- ja terveysalan ammattilaisista tarvitsee valmennusta.

Digitalisaation käytön laajeneminen ja sen vaikutukset ihmisen työhön vaativat myös ihmisiltä uutta osaamista sekä valmiuksia teknologian käyttöön. Marika Toivosen ja Jaana Vainionpään artikkelin ”Hyvinvointialan yrittäjien tiedot ja käsitykset hyvinvointiteknologiasta – kysely eteläpohjalaisille yrittäjille” mukaan hyvinvointialan pk-yrittäjät ja yritysten toimitusjohtajat kokivat tietonsa hyvinvointiteknologioista heikoiksi ja suurimmaksi tiedon tarpeeksi nousivat ihmisen ja robottien välinen yhteistyö sekä tekoälyn ja mHealthin sovellusten vaikuttavuus ja vaikutukset. Enemmistön mielipiteet hyvinvointiteknologioista olivat melko kielteisiä. Hyvinvointiteknologioiden etuina nähtiin henkilöstön työn kuormittavuuden väheneminen. Haasteina puolestaan nähtiin inhimillisen kosketuksen ja vuorovaikutuksen sekä ihmisten työpaikkojen väheneminen.

Digitalisaation myötä teknologioiden käyttö lisääntyy. Lääkehoidon turvallisuus sekä lääkinnällisten laitteiden

laiteturvallisuus ovat osa potilasturvallisuutta. Jenni Santavirran ym. artikkelin ”Hoitotyöntekijöiden näkemyksiä lääkehoidon hallintajärjestelmän tuesta ammatimaiseen ja turvalliseen lääkehoitoon” mukaan turvallista lääkehoitoa tukivat useat potilaiden hoitoa edistävät suunnitelmalliset ja järjestelmälliset toimintatavat, mutta myös sähköisen järjestelmän hyödyllisyys ja hyvä käytettävyyttä. Sähköisen järjestelmän hyvä käytettävyyttä ja hyödyllisyys hoitotyöntekijöille on keskeistä turvalliselle lääkehoidolle.

Juhamatti Huusko ym. artikkelin ”Lääkintälaitteiden valmistajien valmistautuminen uuteen lääkintälaitteasetukseen (MDR)” mukaan tieto uuteen lääkintälaitteasetukseen (2017/745) liittyen on pirstaloitunutta ja yritykset joutuvat hakemaan tietoa useasta eri lähteestä. Yritysten mielestä tietoa on kuitenkin saatavana ja yritysten osaamisen taso on hyvää. Yritykset hankkivat osaamista itsenäisesti opiskellen, mutta myös ulkopuolisella koulutuksella. Suuremmat yritykset ovat pienempiä yrityksiä paremmin valmistautuneita ja tietoisia uudesta lääkintälaitteasetuksesta.

Digitaalisuus on myös tuonut mukanaan pelien ja pelillisyyden hyödyntämisen erilaisissa terveydenhuollon palveluissa. Katja Raitio ym. artikkelissa ”Utilizing games in the co-production of mental health services” kuvataan pelien yhteiskehittämistä mielenterveyspalveluissa. Yhteiskehittäminen osoittautui hyödylliseksi lähestymistavaksi pelitoimintojen käyttöön ottamiseksi ja toteuttamiseksi mielenterveydenhuollossa.

Kristiina Häyrinen
päätoimittaja